

(i) Printed Pages : 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 7

Sub. Code :

1	0	1	1	2
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	1
---	---	---	---

NEP U.G. Common-Inter Disciplinary Course 1st Semester
(2125)

SOCIOLOGY (In all Mediums)

**Paper : Understanding Contemporary Social Issues
(SOCIDC)**

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 68

Note :— (1) Attempt **FOUR** questions in all including Question No. 1 which is compulsory and selecting **ONE** question from each unit.

(2) For private candidates, who have not been assessed earlier for internal assessment, the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. Answer any **SEVEN** of the following in about **30-35** words each:

- (i) Define Social Problem
- (ii) Importance of study of Social Problems
- (iii) Name Four drugs
- (iv) Who is an Adolescent?
- (v) Egoistic Suicide
- (vi) Drug abuse
- (vii) Two causes of corruption
- (viii) Cyber Stalking
- (ix) Cyber crime
- (x) Relative Poverty

7×2=14

UNIT—I

2. What is a social problem? Discuss various stages of social problem. 18
3. When does an issue become a social problem? Discuss any social problem in detail. 18

UNIT—II

4. What is drug addiction? Suggest some steps to overcome problem of drug addiction. 18
5. Discuss the causes of suicide. How can suicides be prevented in society? 18

UNIT—III

6. What is Poverty? Discuss various poverty alleviation programs in India. 18
7. Discuss various types of corruption. What steps government has taken to prevent corruption? 18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :-** (1) प्रश्न संख्या 1, जो कि अनिवार्य है, सहित कुल चार प्रश्नों के उत्तर दीजिए और प्रत्येक यूनिट से एक प्रश्न चुनिए।
(2) निजी परीक्षार्थियों, जिनका पहले आंतरिक मूल्यांकन नहीं हुआ है, उनके लिए सैद्धांतिक प्रश्नपत्र में प्राप्त अंकों को आंतरिक मूल्यांकन के बदले प्रश्नपत्र के अधिकतम अंकों के अनुपात में बढ़ा दिया जाएगा।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात प्रश्नों के उत्तर लगभग 30—35 शब्दों में दीजिए:
  - (i) सामाजिक समस्या को परिभाषित कीजिए
  - (ii) सामाजिक समस्याओं के अध्ययन का महत्व
  - (iii) चार दवाओं के नाम बताइए
  - (iv) किशोर कौन है?
  - (v) अहंकारी आत्महत्या
  - (vi) नशीली दवाओं का दुरुपयोग

(vii) भ्रष्टाचार के दो कारण

(viii) साइबर स्टॉकिंग

(ix) साइबर अपराध

(x) सापेक्ष गरीबी

7×2=14

यूनिट-I

2. सामाजिक समस्या क्या है? सामाजिक समस्या के विभिन्न चरणों की चर्चा कीजिए। 18
3. कोई मुद्दा कब सामाजिक समस्या बन जाता है? किसी भी सामाजिक समस्या पर विस्तार से चर्चा कीजिए। 18

यूनिट-II

4. नशाखोरी क्या है? नशाखोरी की समस्या से निपटने के लिए कुछ उपाय सुझाइए। 18
5. आत्महत्या के कारणों की चर्चा कीजिए। समाज में आत्महत्याओं को कैसे रोका जा सकता है? 18

यूनिट-III

6. गरीबी क्या है? भारत में विभिन्न गरीबी उन्मूलन कार्यक्रमों की चर्चा कीजिए। 18
7. भ्रष्टाचार के विभिन्न प्रकारों की चर्चा कीजिए। भ्रष्टाचार को रोकने के लिए सरकार ने क्या कदम उठाए हैं? 18

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੇਪਰ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(i) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ii) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।

- (iii) ਚਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (iv) ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (v) ਹੰਕਾਰੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ।
- (vi) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ।
- (vii) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ।
- (viii) ਸਾਈਬਰ ਸਟੱਕਿੰਗ।
- (ix) ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ।
- (x) ਸਾਪੇਖਿਕ ਗਰੀਬੀ।

7×2=14

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ ? ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
3. ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਕੀ ਹੈ ? ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਸੁਝਾਓ। 18
5. ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ? 18